

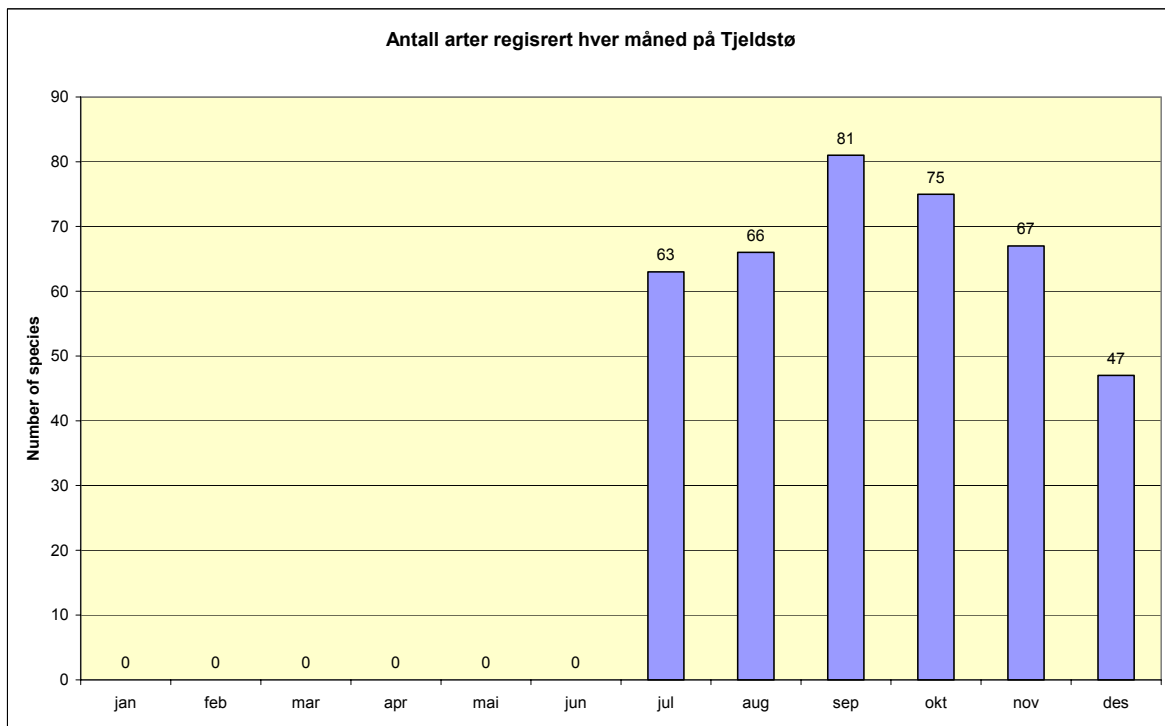
Fugler på Tjeldstø 2003

Av Julian Bell

Følgende rapport er stort sett basert på mine egne observasjoner (95 observasjonsdager) samt opplysninger fra nettsiden "Fugler i Hordaland" (<http://cyberbirding.uib.no/nof/>) og Egil Frantzens liste over tidligere Tjeldstøobservasjoner. Rapporten dekker i all hovedsak perioden fra slutten av juli og ut året.

Totalt ble 128 arter registrert. Av disse var 12 nye for Tjeldstø. Disse var: dvergsvane, hvitkingås, rugde, småspove, steinvender, tartarpiplerke, trepiplerke, sitronerle, vintererle, ringtrost, duetrost og gulbrynsanger. I tillegg fikk flere arter forandret status fra "observert".

Takk til Egil for gjennomlesning.

Figur 1 Antall arter registrert per måned i 2003

Artsgjennomgang

Smålom

Tre observert på trekk S over Hjeltefjord mellom tidlig september og tidlig november.

Islom

Tre enkeltindivid mellom midten av oktober og tidlig november, to av disse gikk nord rett over reservatet.

Gulnebbblom

En mot S 21. september over Hjeltefjorden.

Horndykker

Den første fuglen dukket opp 4. september og en ny 7. september, første fugl forsvant 9. september og den andre fuglen ble igjen til 14. september. Disse er de andre og tredje funnene av arten for Tjeldstø.

Havsule

Observert over Hjeltefjorden to ganger sent juli / tidlig August, og en fugl 20. oktober.

Storskarv

Regelmessig på trekk over reservatet fra tidlig september, med størst antall notert 160 ultimo oktober. Mindre enn 10 tilstede på fjorden ute året.

Toppskarv

Tilstede hele året på sjøen og rastende på holmene. For det meste mindre enn 10 notert, men opp til 23 tidlig i september.

Gråhegre

Vanlig hele året, men antallet på selve reservatet området avtok i løpet av høsten. Max på reservatet 18 ind. tidlig i august.

Dvergsvane

En flokk på 13 fugler var nedpå Rotevatnet i noen få minutter 11. november. Første funn for Tjeldstø

Sangsvane

Maksimumstall fra våren var 28 primo februar, og den siste var loggførte medio april. Regelmessig fra slutten av oktober og ut året. 2 ad og 1 juv dukket opp 29. oktober og antallet økte noe mot sluttet av desember da 16 fugler var tilstede. En viss utskifting ble notert, og det antas at mange flere var innom i løpet av november enn disse tallene indikerer.

Grågås

Maksimum på våren var 47 notert medio april. Tilstede fram til medio august da maksimum antall notert var 59 fugler; etter det noe sporadisk. Ikke observert i september men små flokker på 4-9 individer notert i første halvdel av oktober. Siste observasjon var 13 fugler i midten 24. november.

Hvitkinngås

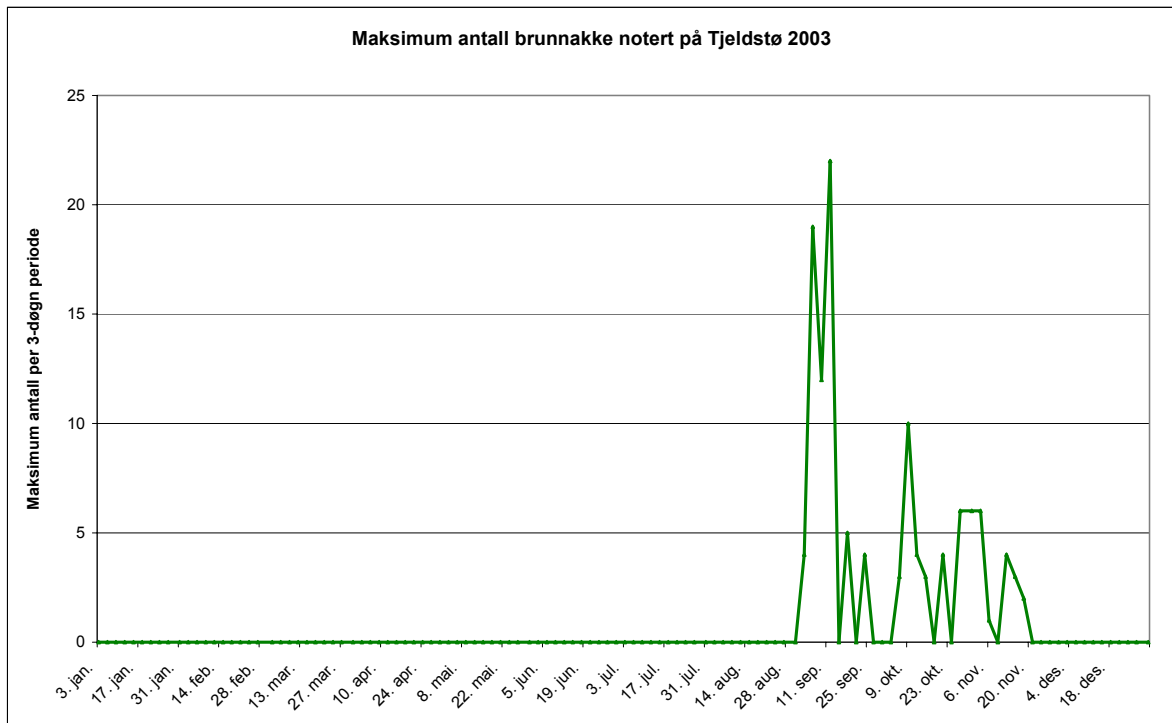
To ved Husvatnet 7-8 oktober var første notering for Tjeldstø.

Figur 2 En av to hvitkinngjess ved Husvatnet

Brunnakke

Regelmessig fra tidlig september til midten av november. Maksimum antall var 22 i første halvdel av september, 10 i oktober og 6 i november. Siste registrering var 2 fugler 16. november.

Figur 3 Brunnakker på Tjeldstø

Krikkand

Daglig fram til medio august, fortsatt regelmessig fram til slutten av oktober. Maksimum 10 individer i både september og oktober. En hunn var på Husvatnet 19 – 28 desember.

Stokkand

Regelmessig hele året, maksimum 17 ultimo juli, ellers 15 i alle måneder bortsett fra august som hadde beste notering av bare 9.

Skjeand

En hann 6. juni.

Toppand

Kun en observert i løpet av høsten, medio oktober. Medio desember dukket 1 opp på Rotevatnet, deretter 2-4, også på Rotevatnet.

Ærfugl

Observert på sjøen hele året, men kun regelmessig fra tidlig september da antallet økte til 50 fugler, men mindre observert i oktober (maks 30), og november (maks 5!).

Havelle

To observasjoner på sjøen på 1 og 2 fugler medio oktober. En enkelt individ 28. desember.

Svartand

Regelmessig kun i første halvdel av november (på/ over sjøen). Maksimum 30, vanligvis mindre en 10.

Sjørørre

1-2 observert fem ganger medio oktober-medio november.

Kvinand

Første kvinand dukket opp i siste halvdel av september, men kun regelmessig etter medio oktober med 5-7 tilstede ut året, både på Husvatnet og Rotevatnet, også på sjøen.

Siland

Første fra medio september. Beste notering var 16 medio oktober, men antall gradvis avtagende mot slutten av året med maksimum 7 individer notert i desember. Kun på sjøen.

Havørn

Observert 12 ganger fra medio oktober – medio desember. Opp til tre forskjellige fugler notert i oktober, da to samtidig flere ganger.

Myrhauk

En hann var på reservatet 20. oktober.

Hønsehauk

Observert to ganger mellom ultimo oktober og 11. november. Sikkert tilstede oftere i dette tidsrommet.

Spurvehauk

Observert 36 ganger fra primo august til ultimo desember. To fugler ble notert flere ganger rundt medio november.

Tårnfalk

Kun to notert, en trekkende sørover 8 august, og en 23 desember.

Dvergfalk

Enkelt individer observert 4 ganger i løpet av høsten, 3 av disse mellom primo august og tidlig september. Siste fuglen ble notert medio november.

Vandrefalk

Enkelt individer observert 4 ganger i løpet av høsten, alle mellom ultimo juli og medio oktober.

Vannrikse

1 ved Rotevatnet medio november. Playback ble prøvd av flere observatører i løpet av høsten uten hell.

Sivhøne

Et individ, antatt til å være det samme observert minst 8 ganger mellom 18 oktober og medio desember. Veldig sky og gjemte seg godt i regn og blåsevær.

Figur 4 Sivhøne ved Husvatnet

Tjeld

Regelmessig fram til medio august, siste fuglen ble observert tidlig i september. For det meste observert på stranden, men også trekkende sør. Maksimum notert var 63 ind.

Sandlo

Regelmessig i lavt antall fra tidlig august fram til medio september, observert 11 ganger i tidsrommet. Maksimum 8 i slutten av august, vanligvis 1-2, oftest ble den hørt flygende over reservatet.

Heilo

Veldig regelmessig fra slutten av juli fram til slutten av september (observert 22 ganger dvs de fleste observasjonsdager i perioden). Maksimum antall var: juli 4, august 9, september 60, rask avtagende fra medio september. Fuglene ble ofte sett rastende i området nord fra Rotevatnet. Siste fugl ble notert medio november.

Vipe

Daglig fram til medio august med opptil 8 tilstede, siden nesten helt fraværende fram til slutten av oktober når 1-7 ble notert fram til 18. november, alltid ved Husvatnet.

Myrsnipe

1+ ble hørt trekkende 6. september

Brushøns

Observert 17 ganger fra slutten av juli fram til andre halvdel av september, dvs. ca. halvparten av observasjonsdagene. Maksimum antall i august var 9, tilsvarende tall for september var 14. Nesten alltid på selve reservatet.

Enkeltbekkasin

Regelmessig hele perioden fra medio juli til langt ut i desember. Maksimum antall gradvis avtagende fra tidlig august mot slutten av året. Maksimum tallene var: juli 5, august 9, september 8, oktober 5, november 5, desember 2. Sikkert mange flere tilstede – iallefall om sommeren og høsten.

Kvartbekkasin

Forbausende få, med kun en observasjon: 1 ved Husvatnet 16. november.

Rugde

En på reservatet 31. oktober var første rekord for Tjeldstø, en til på vest siden av hovedveien 21. desember og en ved Husvatnet ultimo desember. Hørte fra lokal folk at rugde er "vanlig" i skogene like utenfor reservatet om høsten.

Lappspove

En 9. mars var eneste vår observasjon og en sammen med brushøns 11-12 september var den eneste høst registrering.

Figur 5 Lappspove sammen med brushøns, 11. september 2003

Småspove

1 trekkende mot S 26 juli var en ny art for Tjeldstø.

Storspove

En registrert 16. februar, dagen etter årets første noteringen på Skogsøy. Regelmessig fram til medio august med opp til 8 fugler notert. Ellers fire observasjoner av enkelt fugler i løpet av september.

Sotsnipe

Tre observasjoner tidlig i september, 2 av disse var natt trekkere.

Rødstilk

Etter ultimo juli kun 1-2 observert på 7 dager fram til medio september. I juli var 5-8 fugler mer vanlig. Ofte trekkende ut av reservatet om kvelden (19:00-20:00).

Gluttsnipe

Regelmessig mot slutten av juli og første halvparten av august. Med 8 observasjoner fra 27 juli til 12 august. Maksimum 2.

Skogsnipe

Regelmessig (notert ved 5 anledninger) fra ultimo juli og fram til 9. august, maksimum 2. Som andre *tringa* vadere; hørt flere ganger på trekk ute av reservat om kvelden.

Grønnstilk

Første var loggført 14 april. Tre 27 juli, to primo august og den siste 4. september.

Strandsnipe

Daglig fram til ca medio august, med 1-2 fugler tilstede. Siste notert 21 september.

Steinvender

1 trekkende 18 september var første notering på Tjeldstø

Hettemåke

Loggført 7 ganger fra ultimo juli og medio desember. Maksimum 4.

Fiskemåke

Så å si daglig fram til medio september, deretter fortsatt regelmessig men i sterkt redusert antall, veldig få observasjoner i oktober og desember. 40-50 vanlig i juli og august, mindre en 10 resten av året.

Sildemåke

Vanlig i lavt antall fram til tidlig september. Maksimum 5.

Gråmåke

Vanlig hele året, gradvis økende mot slutten av året med vell 100 notert flere ganger i løpet av desember.

Svartbak

Vanlig hele året, mer stabil en gråmåke, med normalt 20-30 fugler.

Krykkje

Enkeltindivider observert to ganger i løpet av november, 1 av disse trakk S over reservatet.

Makrellterne

Daglig fram til medio august, gradvis avtagende både i frekvens og antall mot slutten av september. Ca. 15 par hekket like utenfor reservatet.

Rødnebbterne

Noen få loggført i juni / juli.

Lomvi

1-3 notert på/over sjøen på 8 datoer fra primo september til medio november.

Alke

1-2 notert 4 ganger i første halvparten av november.

Teist

En ved Tjeldstø kai 4 ganger i tidlig november.

Alkekonge

De aller fleste notert i midtparten av november, maksimum 90 fugler. Alle var trekkende over Hjeltefjorden.

Ringdue

Daglig fram til medio oktober, antallet økte betraktelig tidlig i september og 20-30 loggført flere ganger mot siste observasjon 18. oktober.

Tyrkedue

1 ved reservatet 26. juli.

Gjøk

Observert 3 ganger i overgang juli/ august.

Tårnseiler

To ind. 15. juni; notert 4 ganger ultimo juli – medio august og siste fuglen notert 12. september.

Flaggspett

Første fuglen dukket opp ultimo august og deretter var arten loggført de alle fleste observasjonsdagene mot slutten av året. En klar topp i siste halvdel av oktober da 4 fugler var notert flere ganger. Gradvis avtok mot slutten av året, men 1-2 fortsatt på plass ved årsskifte.

Figur 6 Flaggspett, høsten 2003

Dvergspett

En notert 21. september ved "sitronerlemarken"

Sanglerke

1-2 notert 6 ganger mellom ultimo august og medio oktober, alle observasjoner fra området nord for Rotevatnet.

Låvesvale

25-30 vanlig fram til medio september da antallet avtok mot siste observasjon medio oktober.

Taksvale

1 ind 20. september.

Tartarpiplerke

1 ind 12. september ved Rotevatnet. Ny art for Tjeldstø.

Trepiplerke

1 ind 12. september også ved Rotevatnet. Ny art for Tjeldstø.

Heiplierke

Første notert 6. april. Vanlig fram mot slutten av november, også observert flere ganger i desember. Antallet avtok kraftig i månedskifte september/oktober.

Skjærpiplerke

En til to individer observert 3 ganger i november og 2 ganger i slutten av desember.

Gulerle

1-2 notert i siste halvdel av september. En av disse var veldig gråbrun og tilhørte en ubestemt underart.

Sitronerle

1 1. vinter fra 17-20 september. Ny art for Tjeldstø

Vintererle

1 ind 18. oktober. Ny art for Tjeldstø.

Linerle

Vanlig fram til tidlig oktober, vanligvis mindre enn 10, maksimum 20 tidlig i september.

Sidensvans

Totalt minst 270 fugler observert i siste halvdel av oktober og fram til tidlig november på syv datoer. De alle fleste trekkende mot nord over reservatet; maksimum var 186 i løpet av en time 20 oktober.

Gjerdsmett

Fåtallig om sommeren og nesten ingen loggført i siste halvdel av august og hele september. Merkebar økning i oktober, gradvis avtagende mot slutten av året. Maksimum 8 medio oktober.

Jernspurv

Klart topp i slutten av august / tidlig september og ikke observert utenom dette tidsrommet.

Rødstrupe

Tilstede i hele observasjonsperioden, med gjennomsnittlig 5 fugler loggført fram til første halvdel av oktober da antallet økte til 10 mot midten av måneden, gradvis avtagende fram til medio november. 1-3 fugler tilstede ut året.

Buskkvett

To observasjoner i slutten av august og første halvdel av september. Maksimum 3 fugler.

Steinskvett

Regelmessig på reservatet fram til ca. medio august. Etter den tid bare to observasjoner i første halvdel av september.

Ringtrost

1 ind. 20. september var første notering for Tjeldstø.

Svarttrost

Vanlig hele observasjonsperioden. Klar økning i oktober og fram til medio november, med 15+ notert flere ganger, etter medio november antall fugler avtok kraftig. To-tre ut desember.

Gråtrost

Ni tilstede 16. februar. Enkelt flokker notert fra slutten av juli, daglig etter medio august fram til medio november og sporadisk ut året. Klart topp i siste halvdel av oktober med maksimum 900 fugler medio oktober og 500 ultimo oktober. Etter medio november kun enkelte fugler.

Måltrost

En – tre notert 8 ganger fra tidlig august fram til siste fuglen 14. november. Mest regelmessig i oktober.

Rødvingstrost

Nesten identisk mønster til gråtrost, men i lavere antall. Maksimum 50 medio oktober og 40 tidlig november. Enkelte individer fram til medio desember.

Duetrost

1 ind. 9. mars var den første for Tjeldstø.

Sivsanger

Tre-fire syngende fugler fram til tidlig august.

Møller

En i nærheten av kaien 24. juli var eneste observasjon i 2003.

Tornsanger

Regelmessig i første halvdel av august.

Hagesanger

En 6. september var første rekord for Tjeldstø. Observert i bebyggelsen utenfor reservatet.

Munk

Loggført 11 ganger i løpet av observasjonsperioden, 9 ganger i oktober-november. Seineste og beste notering var 21. november da 3 fugler var tilstede.

Gulbrynsanger

En 7. oktober var første notering for Tjeldstø

Gransanger

Notert 5 ganger fra tidlig september til 18. november. Siste fuglen var veldig grå og lys.

Lovsanger

Regelmessig fram til ultimo august.

Fuglekonge

Observert i hele perioden.

Svarthvit fluesnapper

Notert to ganger 23. august og 6. september.

Stjertmeis

Registrert 9, 15 og 20. oktober, med henholdsvis 30, 15 og fugler loggført.

Granmeis

Mest fåtallig meise art etter stjertmeis. Etter en enkelt observasjon ultimo juli var 1-2 regelmessig fra tidlig oktober fram til slutten av desember.

Toppmeis

Vanlig i hele perioden.

Svartmeis

Vanlig i hele perioden. Noe indikasjoner av trekk i oktober. Maksimum 8 på flere datoer.

Blåmeis

Vanlig i hele perioden. Synlig trekk og økt antall i oktober, maksimum 42, 9. oktober.

Kjøttmeis

Vanlig i hele perioden. Gradvis økning fra medio oktober mot slutten av året da minst 20 var tilstede.

Skjære

Vanlig i hele perioden med 15-18 notert.

Kråke

Vanlig hele året. 100 notert flere ganger.

Svartkråke

1-2 observert sporadisk i perioden fra slutten av august fram til medio desember.

Ravn

2-8 i hele perioden

Stær

Observert i hele perioden. 120-170 i juli og august fram til maksimum 300 i siste halvdel av september. Beste registreringer i siste tre måneder var: oktober: 80, november: 35 og desember: 8.

Gråspurv

Sporadisk fram til ultimo oktober og regelmessig deretter. Maksimum 10.

Pilfink

Første registrering 9. mars. Observert i hele perioden. Mer tallrik enn gråspurv i hele perioden. 10-15 vanlig.

Bokfink

Vanlig i hele perioden, 10-15 regelmessig med beste registrering 30 tidlig i august.

Bjørkefink

Høstens første notert 21. september, regelmessig fra tidlig oktober fram til medio november med 20 observasjoner i perioden. Maksimum 30, 18. oktober. Tre registreringer av 1-2 fugler i slutten av desember.

Grønnfink

Vanlig i hele perioden. 6-20 daglig fram til medio oktober, deretter var 20-35 mer vanlig.

Stillits

Tre observasjoner i november. Maksimum 20. En enkelte notert 20. desember.

Grønnsisik

Sporadisk (10 observasjoner) i lavt antall i hele perioden. Maksimum 4.

Tornirisk

Vanlig fram til slutten av september. Maksimum 60, 5. september.

Bergirisk

Tre observasjoner fra tidlig august fram til tidlig oktober.

Brunsisik

Daglig fram til tidlig i september, regelmessig fram til medio november. 12-20 vanlig fram til tidlig september, mindre en 10 deretter.

Granskorsnebb

Flere ganger i første halvdel av oktober.

Furukorsnebb

Regelmessig fra medio november mot årets slutt. Maksimum ca 20.

Figur 7 Furukorsnebb, desember 2003

Dompap

To registreringer: 1 ind. 4. oktober og 9 ind. ultimo oktober.

Lappspurv

To individer 16 oktober var første registrering på Tjeldstø siden 1987.

Gulspurv

Syv ultimo oktober og en 12. november.

Sivspurv

Notert kun tre ganger i siste halvdel september og første halvdel av oktober.

Julian Bell

Jensvarden

5336 Tjeldstø

e-mail: julian.bell@c2i.net